

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Pozeba in spomladna režnja trt.

Kakor poroča ravnatelj deželne vinarske šole v Mariboru v enem nemškem listu, zmrznilo je tam v nočeh od 21. na 22. in od 22. na 23. januarja pri mrazu 22 do 30° C pod ničlo, zlasti v nizkih legah na trtah mnogo očes.

Preiskovanje je dognalo, da je od 100 očes zmrznilo:

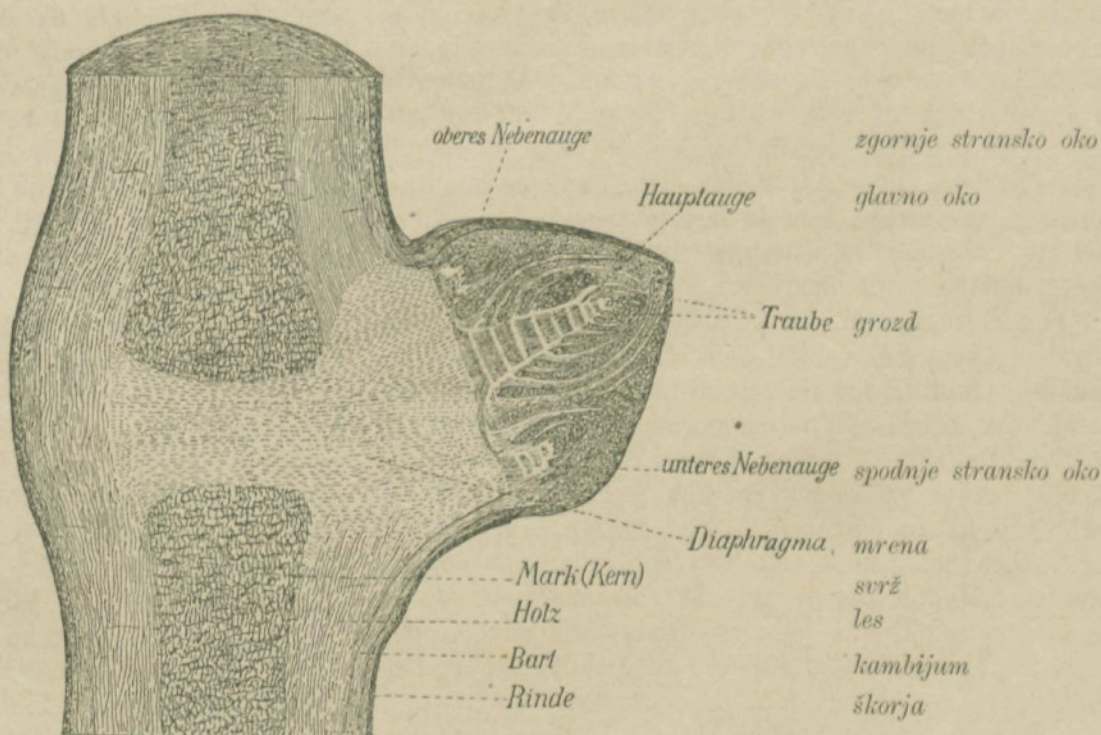
od sorte:	v nizki:	v visoki legi:
frankinja	100	48
laški rizliak	100	46
moslavina	100	26
portugalka	99	95
silvanec	99	50
zastavica	99	ni preiskano
črni burgundec	98	" "
španjol	98	" "
muškatelec	91	" 64
rudeči vrh	85	ni nič pozeblo
beli burgundec	84	ni preiskano
zeleni veltlinec	ni preiskano	42
traminee	70	v srednji legi ni nič pozeblo

Iz tega je razvideti ne samo, da je škoda velika, ampak vidi se tudi, katere sorte so bolj, katere manj občutljive. Tudi iz Nižjeavstrijskega se čujejo enake pritožbe. Dasi nismo na Dolenjskem imeli takega mraza — vsaj v novomeški okolici ne — kajti najnižja toplota v Novem mestu je bila 18° R to je torej 22·5° C in v vinogradskih legah, ki so mnogo višje, ni bilo gotovo niti toliko mraza, vendar-le je opravičena sumnja, da je tudi pri nas, zlasti v slabših legah, na burji in pri občutljivih sortah (n. pr. kraljevini, portugalki itd.) mnogo očes pozeblo in je torej tudi našim vinogradnikom treba previdnosti pri obrezovanju trt, da ne zgubé večji del letos pričakovane trgatve.

Kako naj torej delajo, da se obvarujejo škode? Pred vsem je treba preiskati, ali je res in v koliko je hudi, zimski mraz raznim sortam škodil. To se zgodi na sledeči način: Najprvo odrežemo od vsake sorte po tri mladike iz vsake lege in jih vzamemo

domov. Doma z ostrim nožem prerežemo po dolgem (od špice do lesa) vsako oko na polovico in pogledamo, kako zгледа v prerezu.

Na zraven stoječi sliki vidimo povečan prerez trtnega očesa ali popka. Na sredi je glavno oko, pod njim spodnje in nad njim zgornje stransko oko. Glavno oko sestoji, kakor vidimo, iz majhnega stožca (kegljička), ki je razdeljen v več členov in na vsakem z njih najdemo malo, luskino podobno kožico, pod katero dobimo zopet majhna stranska očesa. Na dveh krajih vidimo celo majhne grozdčke. Stožič ni nič drugega, kakor bodoča trtna mladika, katera se ima tekom poletja razviti. Iz členov stožca se razvijejo členi mladike, iz kožice listi ali peresa, iz grozdčkov pravi grozdi itd. Videti je torej, da v trtnem očesu ali popku spi cela prihodnja mladika z grozdom, listi, ročicami, stranskimi očesi itd. vred. Podobni, samo bolj nepopolni, sta obe stranski očesi. Ako se razvije glavno oko v močno mladiko, stranski očesi ne odženeta navadno nič ali prav malo. Ako pa glavno oko ne odžene, razvije se mesto njega navadno ono stransko oko, katero je bolj močno. Ako sedaj pogledamo kak prerezan trtni popek



Prerez trtnega kolénčka s popkom.

na mladiki, ki smo jo prinesli iz vinograda domov, bomo prav lahko spoznali, ali je oko zdravo ali ne. Ako je namreč stožič ali kegljiček lepo zelen, je oko zdravo, ako je rujav ali črn, je zmrznjeno in

ne more odgnati. Dostikrat bomo našli, da je glavno oko, ki je bolj razvito kakor stransko, pozebljeno, med tem ko sta stranski očesi obe ali vsaj eno zeleno, torej zdravo. V takem slučaju bo izostala glavna mladika, pognala bo pa postranska mladika, ki pa navadno ni tako rodovitna kakor glavna. Pri visokih trtah, posebno pa pri takih, katerih les ni dobro dozorel n. pr. radi tega, ker so bile lani premalo škropljene in vsled tega od peronospore napadene, bo več očeš pozebljenih, kakor pa pri nizkih, blizo zemlje se nahajajočih trtah, katerih les je dobro dozorel in katere je znabiti celo visok sneg vsaj deloma pokrtil. Radi tega bo škoda, ki jo je mraz povzročil, zelo različna. Da se prepričamo, koliko očeš bo v našem vinogradu na vsaki trti približno izostalo, moramo vsaj 100 očeš od vsake sorte preiskati in potem zvemo, koliko smemo pričakovati odpadka.

Ker so pri nas trte navadno po renskem načinu vzgojene, to je rezane na palec (ščap, čep, reznik) dveh očeš, ki naj stoji nižje, in šparon (locenj, svijač) 8—10 očeš, ki naj stoji višje na trti in sicer na dvoletnem trtnem lesu, se da škoda, ki jo mraz povzroči na trti, vsaj glede množine pridelka (trgatve) znatno zboljšati s pravilno in previdno režnjo. Ako smo n. pr. našli, da je na kraljevini pozebljenih 30 do 100 očeš, bomo pustili šparone za 30%, to je za eno tretjino daljše, torej na mesto 8—10 očeš bomo pustili 11—14 očeš na šparonih, ker moramo računati, da jih ena tretjina izostane. Ker bi na ta način bili šparoni predolgi in ker je navadno zgornji del mladik bolj pozebljen kot spodnji, bo najbrž bolj kazalo, mesto enega šparona 10—14 očeš, pustiti raje dva po 5—7 očeš, kar je ravno isto, ker ima potem trta ravno toliko očeš za rediti na dveh šparonih, kakor drugače le na enem. Ta režnja je seveda samo izvanredna in jo bomo drugo leto, ako trte ne pozebejo, zopet opustili. Le na palcu ne bomo v nobenem slučaju pustili več očeš kakor dve, ker bi se drugače trta po nepotrebem zvišala, kar bi bilo napačno. Samo ob sebi je umevno, da bomo za palce in za šparone izbrali one mladike, ki stojé kolikor mogoče nizko pri tleh, seveda pa ne zopet take, ki rastejo iz starega lesa. Izvzemši morda lipno, so one mladike, ki rastejo iz starega lesa in katere imenujemo vodene mladike, navadno nerodovitne in bi bilo torej nespačetno, delati iz njih šparone.

Opomniti moram, da je priporočljivo, zdaljšane ali podvojene šparone vezati šele takrat, kadar se trtni popki že nekoliko naprejo. Ako takrat vidimo, da bodo skoraj vsa očesa odgnala, moramo šparone primerno skrajšati, da ni trta preobložena. Potem jih šele privežemo. Ako na koncu šparona nič očeš ne odžene, bomo goli konec odrezali, da ni šparon brez potrebe dolg. Trte bodo sicer nekoliko bolj solzele, ali takih slabih posledic, kakor se pri nas splošno misli, močno solzenje trt nima, kar je v novejšem času z lepimi poskušnjami dokazal prof. Meissner v Weinsbergu na Württembergem. Trte, katerih očesa so večinoma pozebla, je treba rezati na več (5—6) kratkih reznikov (palecv) 2—3 očeš in pri tem izbirati one mladike, ki so bile morebiti v snegu ali sploh bolj ohranjene pred mrazom in pri katerih je torej več upanja, da odženejo. Iz tega pa tudi sledi, da mlade, nizke trte ne bo treba obrezati drugače, kakor po navadi in da moramo sploh v prihodnosti še bolj gledati na to, da s pravilno režnjo

vzdržujemo trte kolikor mogoče nizke (pri tleh). Bodimo torej previdni pri obrezovanju trt, kajti pravilna režnja je prvi pogoj dobro vzgojene in dobro rodeče trte. — Žalibog vlada pri nas v mnogih krajih v tem oziru neverjetna brezbriznost in se režnja trt prepušča dostikrat najslabšim in najmanj izurjenim delavcem, samo da znajo škarje prijeti! Priporočljivo bo pa tudi, posebno v nizkih, mrzlih legah, da se trte vsako jesen na tla položé in nekoliko z zemljo pokrijejo. Ako se to delo pri trtah že od mladega izvršuje, so trte tako navajene, da se takoj, ko se jih odreže od kola, poležejo na tla. Trte polagamo navadno poševno po vinogradu navzgor. V to svrhu se pri deblu (pri kolu) trte nekoliko odkopljejo in se naredi majhen jarek, v tega se trto potisne in z nekoliko lopatami zemlje pokrije. Delo gre hitro od rok in ne povzroča veliko stroškov. Na ta način se n. pr. skoraj v vseh državnih trtnicah na Kranjskem, v najslabejših in najnižjih legah ohranijo trte zdrave in rodovitne.

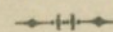
Bohuslav Skalicky, c. kr. vin. nadzornik za Kranjsko v Rudolfovem.

Oddajanje živine v rejo.

Po naših krajih je še mnogo posestnikov, ki jemljejo živino v rejo. To so mali in bolj revni posestniki, ki upajo na ta način kaj pridobiti in si zboljšati svoje stanje. Ali v resnici so s tako rejo zmeraj prikrajšani, tako da lahko rečemo, da taka reja ni nič drugega kakor izkoriščanje malega kmeta in neko posebno oderuštvo. — Živino v rejo dajejo navadno trdni in podjetni posestniki, ki vedó, da jim taka kupčija veliko nese, veliko več kakor če bi denar izposodili ali pa naložili v kaki posojilnici. In tako je tudi! Imovit posestnik kupi par mladih volov, recimo za 480 K in jih da v rejo in delo za leto dni. Po preteku zgovorenega časa se prodajo in vsak spravi polovico čistega skupička. Recimo, da sta se vola prodala za 680 K. V tem slučaju ostane 200 K čistega skupička. To vsoto si razdelita na polovico, tako da dobi vsak 100 K.

Kdo je napravil boljšo kupčijo? Posestnik, ki je kupil in oddal voli v rejo, ima pri tej kupčiji glavni dobiček. On dobi kupno ceno 480 K in 100 K čistega dobička, skupaj 580 K. Če bi bil 480 K naložil ali izposodil, recimo po 5 odstotkov, dobil bi čez leto dni 24 K obresti, tako pa dobi celih 100 K ali več kot 20 odstotne obresti. Zato pa po pravici trdimo, da je taka kupčija in taka reja oderuštvo in nič drugega.

Če je dobiček na strani imovitega in podjetnega posestnika, potem je izguba na strani malega kmeta. In tako je tudi! Ta redi živino celo leto, se trudi z njo, jo navadi dobro delati in za vse to dobi po preteku enega leta 100 K. Če preračunamo to na dan, dobi za vso rejo in strežbo na dan po 27 vinarjev. Kaj pa je s tem plačanega? Ali morda stroški za porabljen krmno? S tako rejo zapravlja mali posestnik težko pridelano krmno in jo meče proč. Zato je pa skrajni čas, da preneha tudi pri nas taka kupčija in taka reja in da se tudi našim ljudem odprejo oči. Kdor ima dosti krme, naj redi živino za se, ne pa za druge.



Politični pregled.

Dunajski župan dr. Lueger je obolel nevarno in težko, da bi okreval. Vrli in neutrudno delavni mož

je povzdignil dunajsko mesto ter krščansko socialno stranko jako visoko. Vse se zanima za njegovo stanje, celo sam cesar povprašuje večkrat po njegovem zdravju. Njegova izguba bi bila hud udarec za Dunaj in tudi celo Avstrijo, ker je mož neustrašeno kazal na najhujšega sovražnika države: židovstvo in ž njim zvezani liberalizem ter soc. demokracijo.

Ogrski pravosodni minister Polonyi je vendar le odstopil. Škandal, katerega glavna oseba je poleg Polonyja židinja baronica Schönberger, narašča čedalje bolj in je v to umazano zadevo zapletenih še precej drugih imenitnih mož, samo „cvet naroda“, seveda.

V hrvatskem saboru so tudi imeli obstrukcijo, in sicer prav divjo in surovo.

Na Nemškem je vlada silno presenečena. Mislila je, da bo porazila centrum, a si je ta stranka priborila še več mandatov, kakor pa jih je imela prej. L. 1903 je bilo izvoljenih 99 poslancev, letos pa jih ima centrum 105. Poraženi so pač socialni demokrati: prej so imeli 78 poslancev, sedaj pa le 43, torej so jih izgubili 35. A boj je veljal katoliški stranki. Zasedili so pisma, iz katerih je razvidno, da je vlada vdinjala vse svoje podložne, da bi šli in delovali zoper centrum. A nič ni pomagalo: ne denar, ne laži. Nemški državni zbor se snide 19. t. m. in katoliški poslanci bodo takoj zahtevali od vlade odgovor radi te skrivne gonje.

Ko bi bili katoličani na Francoskem taki, pa bi jih vlada ne sukala tako, kakor jih suče sedaj. Škofje so ponudili vladi, naj sklenejo župani in župniki ter škofje med seboj pogodbo, po kateri dobijo župniki cerkve za uporabo 18 let. Francoska vlada pa te ponudbe ni hotela vsprejeti, ampak stavila neko drugo, katere pa papež ni potrdil. Kaj bo sedaj, se ne ve. Vlada noče miru in ga noče, papež in škofje pa ne smejo in ne morejo odnehati.

Na Bolgarskem je mrznja do kneza vedno večja. Njegova ošabna trmoglavost ga utegne stati prestol.

Na Ruskem so spet umorili par višjih uradnikov in veljavnih mož, a je bilo usmrčenih tudi več takih napadalcev. Ta tiha in kruta vojska je naperjena proti vsem, ki imajo v rokah kako oblast, in je zato samo priprava na splošno revolucijo, ki bo izbruhnila prej ali slej.

LISTEK.

Spomini starih dnij.*)

III.

Bil je v našem mestu edini brivec, rodom Bavarec; našega jezika se ni privadil in ga govoril slabo, občeval je le v nemškem jeziku. Bil je oženjen, imel več otrok in malo hišico. Mož je bil šibke velike postave, v hoji jako uren, sukati se je znal urno, na desno in levo je pozdravljaj ljudi, delavec je bil dober in spretno je znal sukati britev. Imel je kot edini brivec tu zlate čase; v mestu je bilo polno vojakov, popotnih in stalnih. Mož je bil šaljiv, zabavati je znal v brivnici vsacega, če tudi je slovensko samo lomil, bil je

precej muhast, imel je le kakega fantiča v brivnici, pomagača redko kedaj, besedij mu ni nikoli zmanjkalo, s „koplimenti“ ni štedil, vedno je za vsacega imel mnogo pozdravov, „ergebenster Diener“ itd.

Glavne dneve v tednu, ko je vedel, da bo v brivnici dosti dela, se je tudi dobro dela poprijel, navadne dneve ko ni bilo toliko dela, si je pa sam kaj privoščil. Za vino mu ni bilo veliko, kadil je vržinke po več na dan; vse drugače pa je bil vnet za pivo! Bila je tedaj še stara mera, popil ga je kaki dan po 16 poličev, včasih tudi več, ker je bilo pivo tisti čas dobro. Ako se je vpijanil, ni bilo prijetno ž njim občevati. Bil je zabavljiv, lotil se je vsacega, naj si bo stanu kakoršnega si hoče. Krčmarji se v takem položaju niso nič smejali. Morali so mu po njegovi volji ustreči, če ne bi bilo slabo zanje. Vse svoje burke je ob takih dnevih uganjal prav po svoji volji in takih dnij je bilo dosti v letu. Zato pa njegova obrt ni nič trpela. Ako je bil dobre volje, je hodil s cilindrom na glavi, v roki pa kako metlo, po krčmah in v kavarno, tudi se je prigodilo, da je na kaki dolgi palici imel trnek in s cilindrom na glavi je pri kakem kanalu v mestu ribe lovil — če tudi jih kajpada tam ni bilo. Prišel je tak tudi v kavarno, sedel k boljši družbi, začel zabavljati in sitnosti vganjati toliko časa, da je celo omizje pregnal, a zgodilo se mu ni ničesar. Ljudje so bili nekako vajeni takim prizorom, nobeden se ga ni lotil. Jeze je bil hude, ni se dal kmalu pogovoriti.

Neko leto je umrl tukaj neki posestnik; navada je bila, da se je klicalo k umrlemu brivcu, da ga obrije. Imel je neko tarifo, 5 goldinarjev in brisačo. Žena umrlega pa ni poslala po brivca, ampak po soseda. Slučajno je bil sosed tudi svinjski klavec. Ta sosed je umrlega obril brezplačno. A ubogi klavec je moral od brivca mnogo slišati za svojo prijaznost kot sosed, brivec ga je več let zalezoval po krčmah, in kjer ga je dobil, očital mu je, da se on v njegovo obrt vtika, da mrtve brije, in prešiče kolje; blagor hiši, koder on klobase dela itd. Ker so te psovke le predolgo trajale, je bil klavec že tako obupan, da se je namenil svojo hišo v mestu prodati, in se drugam preseliti, ker ni imel miru nikjer; ali brivec se je poprej preselil v večnost, kot klavec iz mesta.

Tista leta je bila izšla neka naredba, da so vpeljali takomenovane „eksekucijsno-vojake“ v deželo, in to je bilo tako: Ako danes kak posestnik na davkih dolguje, pride eksekutor, prinese plačilni opomin in odide. Tisti čas je bilo to drugače. Prišlo je v naše mesto kakih osem vojakov iz Ljubljane; kakih pet je šlo na deželo in trije so ostali v mestu. Slišal sem da so izbrali za ta posel bolj premetene vojake, je li res to ne vem. Ti „eksekucijsno-vojaki“ niso imeli nobenega družega posla, kot da so raznašali povelja glavarstva po hišah opomine za zaostale davke; bila je neka mala taksa plačati za opomin, ako pa davkoplačevalec te takse ni hotel, ali mogel plačati, je dobil vojaka na stanovanje, toliko časa, da je zaostale davke plačal. In je vojak dobil ukaz, da so davki plačani, in naj se v drugo njemu nakazano hišo preseli, je odšel. To je trajalo nekaj let. Ti vojaki niso imeli nobenega vojaškega opravila. Oni trije v mestu nastavljeni postali so čisto domači, njim so bile razmere našega mesta popolnoma znane, in bomo pozneje kaj več o njih slišali.

Pomudimo se sedaj še nekoliko pri brivcu. Neki dan je zadela ta osoda tudi brivca, dobil je vojaka v hišo. Ker takse plačati ni hotel, pride vojak oborožen z vso opravo ter pravi brivcu: „Dajte mi sobo, in to veste kaj meni ‚gebira‘: opoldan menaža, juha in meso.“ Brivec, poln mub, dela vojaku komplimente, ga prijazno sprejme, mu zagotavlja, da on to vse dobro ve, da bo on vojaku kaj dobro postregel. Vojak odloži. Ker je pa bil že dalj časa v mestu, je brivca predobro poznal, da je navihan, slutil je, da v ti hiši ne bo dobro zanj. — Brivec se je vojaku nekoliko časa sladkal, ga hvalil, ali njegovo srce je bilo polno togote. Brivec na vse zgodaj zjutraj strogo ukaže svoji ženi, da danes ne sme nič kuriti, ne kuhati. Ker ga je žena le predobro poznala, da če zoper njegovo voljo kaj stori, ji bo vse razbil, zato se je tudi njegovega povelja strogo držala. S strahom ga je vprašala, koliko časa ne sme kuhati? On ji pravi, toliko časa dokler bo vojak pri nas. „Kaj bom otrokom dala?“ „Kupil jim bom s'ra!“ In ni več se upala vprašati.

*) Z veseljem prinesemo nadaljevanje (Glej „Dolenjske Novice“ št. 14 z dne 15. julija 1906) pričeti spominov starega in uglednega meščana. Tako bo marsikaka zanimivost prejšnjih časov našega mesta oteta pozabljenosti, pričujoče črtice pa bodo tudi v mnogem oziru pomagale stvariti si podobo onih „boljših“ dnij. G. pisatelj, ki podaja samo poročila o preteklosti brez kakih namenov glede sedanjosti, ne zahteva za svoje črtice nič več verodostojnosti kakor jo gre poštenemu možu, kateremu pa je tekom let kajpada ta ali ona stvar malo manj jasna v spominu. Piše, kakor se spominja. Da mu bo slav. občinstvo z nami vred vedelo hvalo za njegov trud, ne dvomimo. Uredništvo.

Ura je bila že enajst, vojak hodi po hiši, nekaj sumljivo se mu dozdeva, da ni v kuhinji videti nobenega ognja, še manj pa mesa v loncu. Odzvonilo je poldan, vojak nestrpnost pričakuje menaže. Kaj napravi brivec? Skuhal mu je sam deset v trdo kuhanih jajc, postavil prednj, ter pravi: „Nimam denarja za meso, imam pa tri kokoši in te mi ležejo jajca, to imam za silo pri hiši. O ko bi jaz imel denar za meso, ne bi vas v hiši gledal —.“ Vojak ga ostro pogleda in zarentači: „Kje je juha, meso? to meni gre! Jajc ne bom jedel, še cvrtja nimam rad še manj v trdo kuhana jajca.“ Brivec se zviija in obžaluje, da mu ni mogoče boljše postreči, da si on še jajc ne privoščiči, da je to slabo znamenje, da ima takega gosta v hiši itd. „Gotovo bi rad davke plačal, samo da bi se vas iznebil; povem vam pa tudi, da še kmalu nisem naletel na tako izbirčnega človeka, kot ste vi.“ Vojak se huduje in kolne. Prišla je brivčeva žena, tolažila in prosila je vojaka, naj za danes potrpi, saj že pozna brivca kaj je on, da jutri bo gotovo boljše. Vojak se je pomiril, smihla so mu je stara ženica, potrpel je za danes njej za ljubo in bil ta dan brez kosila.

Drugi dan napoči. Vojak opazuje. Kuhinja je bila zopet brez ognja, zopet se mu čudno vidi. Gre iz hiše in pride opoldan k menaži. Ko vojak stopi v hišo, je bil brivec pri ognjišču in veli vojaku v sobo, menaža bo takoj. Prinese vojaku v veliki skledi dvajset v trdo kuhanih jajc, ter jo prednj postavi, in pravi: „No včeraj ni bilo kosilo za vas, bilo jih je samo deset, danes bo vendar za vas, ko jih je dvajset. Če pa še danes ne boste zadovoljni potem vam ne morem pomagati.“ Vojak začne preklinjati, ozmirja brivca, ne pokusi jajc, se oboroži in gre k glavarju, ter mu pove svoj položaj. Glavar vojaka pomiri in ga zagotovi, da pošlje po brivca na odgovor, vojak naj počaka, da pride brivec. Brivec pride precej, prinese seboj v veliki skledi vseh dvajset v trdo kuhanih jajc pokazat glavarju, ter se izgovarja na vse načine, da kar ima, to dá, mesa kupiti mu ni mogoče, samo tri kokoši ima, in te mu nekaj jajc naneso, da svojo družino priživi, ako bi mogel meso kupovati bi rajši davke plačal, in ne bi bilo mu potreba tega izbirčnega vojaka v hiši gledati. Glavar je dal brivcu ukor in mu zapovedal, da jutri mora dobiti vojak predpisano menažo. Brivec je nesel skledo z jajci domu, vojak pa gre z veliko nevoljo k brivcu nazaj.

Brivec po soseski rentachi, pripoveduje sosedom, kako se vojak pritožuje čez hrano, da mu ne more nikakor ustreči, da je zelo razvajen človek, da naj mu glavar napravi jedilni list, in najboljšo je če ga pošlje v hotel stanovat; ta vojak se moje hiše tako drži, ko bi bil moj sin, menda še celo misli, da bo po moji smrti kaj podedoval, to se moti ne solda ne; vedno mu pravim, ako nisi pri meni zadovoljen, le spravi se od hiše, iskat te nisem šel. Tako je govoril brivec. Vojak se oglasi: „Rajši bi šel to uro, kot jutri, če bi le smel, in Bog nas obvaruj veliko taci posestnikov, to bi bilo za poginit.“

Tretji dan napoči. Brivec je šel zjutraj od hiše, cel dopoldan ga ni bilo doma, kuhinja je bila brez ognja. Vojak je čakal kosila in rekel nekemu sosedu: „Ako bo še danes tako kosilo, in če bi moral še pri ti hiši dalje biti, rajši pobegnem od regimenta, ali pa skočim v Krko, da bo tega konec, pri brivcu ni za živeti.“ Brivec je bil dopoldan v neki krčmi B., na vrtu, nalezel se ga je dobro; okoli poldneva pravi: „Vojaka imam doma, enega sitneža, jajc ne je, le meso mu diši; včeraj me je pri glavarju tožil, da mu mesa ne kuham, no da bo ta sitnež enkrat zadovoljen, mu bom pa danes menažo seboj prinesel.“ Pokliče eno porcijo golaža. Ko natakarcica golaš na mizo postavi, pravi, da ne potrebuje vilc, seže po neko umazano ruto v žep, jo razgrne in strese golaž notri in napravi culo. Omaka kaplja vun, gostje ga opozorijo, da bo omaka iztekla, on pravi: „Nič ne de, vojak le od mesa govori, meso bo pa že notri ostalo.“

Brivec pride opoldan natrkan domu, prinese v culci golaš, ga strese na krožnik in da vojaku za menažo. „No, danes bo pa vendar za vas, tukaj imate meso.“ Vojak škrtla od jeze, brivca pošteno ozmirja in gre takoj glavarju povedat, kako kosilo je danes dobil, tudi pravi, da ne gre več nazaj, se raji konča. Glavar pogovori vojaka, dal mu je nekaj denarja, da naj gre v krčmo, naj si kupi gorko kosilo, in mu obljubi, da ga pošlje še danes v drugo hišo. Vojak se je preselil še tisti dan v drugo hišo, brivec pa je bil kaznovan, in

davki so se s silo iztirjali. Tako ta vojak pri brivcu ni imel nobene dobrote.

Meščan.

Piše se nam:

Iz Adlešič, 8. febr. — 7. t. m. vršila se je v naši fari prav nenavadna slovesnost. Ta dan sta obhajala namreč dijamantno poroko, torej 60 letno svoje poroke, Matevž in Marija Rauch, stariši g. Petra Raucha, posestnika iz Pobrežja. Rjena sta bila oba v semiški fari in tam tudi poročena 3. febr. 1847. „Ženin“ je v 80. letu in še prav trden in čvrst, „nevesta“ pa je v 76. letu. Imela sta 12 otrok, od katerih jih živi še 9, med temi sta 2 hčeri omoženi v Ameriki. Vnukov in vnukinj je živih 30, pravnukov pa 9, ki so vsi v Ameriki. Pri dijamantni poroki je bilo navzočih 22 bližnjih sorodnikov in več drugih. Taka slavnost se menda še nikdar ni obhajala v Beli Krajini.

Iz Novega mesta. Št. 3751. Častitemu uredništvu „Dolenjskih Novic“ v Rudolfovem. Prosi se Vas z ozirom na dotični članek v izdaji Vašega cenjenega lista št. 3, z dne 1. februarja t. l., da sprejmete v prihodnjo številko o najprej prepovedanem, potem pa dopuščenem shodu društva „Obrambena zveza zavodnih obrtnikov“ sledeče uradno razjasnilo.

Okrajno glavarstvo je vršitev shoda najprvo prepovedalo iz razlogov, katere se je gospodu sklicatelju tudi pismeno naznanilo.

Pravila, katera se je drugi dan, to je dne 20. januarja t. l. pokazala pri okrajnem glavarstvu, niso bila, kakor se reče v dotičnem članku, kolekovana in potrjena s pečatom (štampljo) deželne vlade, ampak le kolekovana in na kolek bil je pritisnjen pečat c. kr. deželne vlade, nič drugega. Kaj to pomeni, ako ima kakšen kolekovan spis pritisnjen uradni pečat, to vé vsak praprosti človek, to še ni nikak dokaz, da bi bil ta spis uradoma odobren; posebno v predmetnem slučaju so z uradnim pečatom opremljena pravila jedino le dokazala, da so bila c. kr. deželni vladi predložena, kaj pa je deželna vlada o dotični vlogi ukrenila, ali se je društvo po predloženih pravilih dopustilo ali pa prepovedalo, to nikakor ni bilo razvideti iz kolekovanh in s pečatom potrjenih pravil.

Še le iz odgovora c. kr. deželnega predsedništva na tukajšnji brzojav izvedelo je c. kr. okrajno glavarstvo o pravilnem obstanku tega društva. — C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, 7. februarja 1907 Rechbach.

Pismo iz Amerike. — Hibbing, 14. dec 1906. — Preljuba moja mati in vsi domači! Tukaj sem, daleč, daleč od Vas — v Ameriki. V duhu pa sem sedaj-le pri Vas, v krogu znancev in prijateljev ter Vam pripovedujem grozno nesrečo, ki nas je zadela na morju v noči 21. novembra lanskega leta.

Prišli smo v francoski kanal. Naš parobrod, imenoval se je „Kaiser Wilhelm der Grosse“, zadela je neka angleška ladja in mu predrla eno stran (tam bilo je ravno za družine odrejeno), popolnoma. Kakšen strah in vpitje ženâ, môž in otrok je nastalo, ko je drla voda v notranje prostore, Vam moja roka ne zna in ne more popisati. Veliko število ljudi je bilo takoj mrtvih; mnogo jih je parnik potegnil v morje; nekaj jih je pa tudi vsled obupa poskakalo raz krov v razburkano morje. Vse je bilo pa še strašnejše videti in slšati, ker je bila tema, grozna tema. Tudi jaz nisem mislil, da bom še kedaj videl suho zemljo. Bilo je nekaj groznega, strašnega, kar sem vse prestal to noč. Bil sem priča, ko je neki materi padel otrok v vodo. Mati in oče skočila sta za njim, da ga rešita, a nista se vrnila ne z otrokom, ne sama. Vse tri pokopalo je šumeče valovje v globočino neizmernega morja. — Videl sem moža, moža v čvrstih letih, ki je blaznel in tulil vsled izgube svoje žene. In drugod nasprotno: žena joka za svojim možem. Mraz mi spreletava ude, ko gledam mater, ki visi črez krov in kliče svoje otroke iz valov. Tam vidim zopet otroke, ki z glasnim jokom iščejo po krovu, med mrličji, svoje stariše. Sirote ne vedó za nesrečo, ki jih je zadela, ne vedó, da so odslej ostali sami na svetu — brez matere in očeta. Pretresljiv pa je bil ta-le prizor: mladenič in dekle klečita ob svoji mrtvi materi in jo prosita odpušćanja za večkratno žalitev v svoji mladosti.

Slični prizori pojavljali so se na kraju nesreče skozi pet dni, da je prišel po nas brzoparnik „Jork“, ki nas je

odpeljal in vozil še 14 dni do obali Amerike. Ko pa so odnašali mrtva trupla na suho zemljo, da jih spodobno pokopljejo, je nastalo zopet veliko vpitje in ihtenje. Vsak bi se še enkrat rad poslovil od njemu predragih svorcev, prijateljev ali znancev. — En mesec sem torej potoval do svojega cilja in med tem bil dobrih 20 dni na morju. Veliko hudega sem moral prestati, a prišel sem, hvala Bogu, srečno in zdrav v Ameriko, v Hbbing. Od tukaj pozdravljam sedaj vse svoje prijatelje in znance, pred vsem pa Vas, ljuba mati, in Vas sestrice in brata, sploh vse domače in Bog z Vami!

Vaš J. B.

Domače vesti.

(Cesar) je dovolil na tozadevno prošnjo, da sme nova ženska bolnica v Novem mestu nositi ime „Cesarice Elizabete bolnica“.

(O sebnosti) Sodni pristav g. dr. Edvard Pajnič pride v Novo mesto za namestnika c. kr. drž. pravdnika. Predstavljena sta: g. sodnik J. Jarc iz Črnomlja v Višnjo goro; sodni pristav g. dr. Ludovik Treo iz Črnomlja v Kranj.

(Umrl) je dne 7. t. m. v Podturnu pri Toplicah po večletni bolezni Janez Papež, bivši lastnik mlina in žage ravno tam, v starosti 78 let; brat Frančiška Papež, posestnika in Lucije Darovec, roj. Papež, soproge sod. oficijala v Novem mestu. N. v. m. p.!

(Sklep I. polletja) na c. kr. državni gimnaziji v Rudolfovem. Izmed 228 dijakov je dobilo odliko 5 (v IV. 3, V. 1, VI. 1); prvi red jih je dobilo 144 (v I. 32, II. 20, III. 18, IV. 13, V. 10, VI. 22, VII. 18, VIII. 11); drugi red 67 (v I. 12, II. 11, III. 16, IV. 12, V. 2, VI. 4, VII. 8, VIII. 2); tretji red 12 (v I. 1, II. 3, III. 3, IV. 1, V. 1, VII. 3).

(Mestna hranilnica) v Novem mestu. V mesecu januarju 1907 je 329 strank vložilo 94.054 K 59 h. 304 strank vzdignilo 103.212 K 11 h. 10 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 20.894 K 28 h, 220 menic se je eskomptovalo za 67.049 K. Stanje vlog 2.938.843 K 03 h. Denarni promet 419.336 K 84 h. Vseh strank bilo je 1263.

(Zanimivo!) Gospa pl. Langer iz Bršlina je prodala svoje izborno vino po 80 K hl. Gospodarji vinogradov, zanimajte se pri zasaditvi novih vinogradov vedno priporočanih *boljših sort trt!*

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.)

— (Občni zbor kmetijske podružnice v Novem mestu) bo v četrtek 28. februarja t. l. ob 2. popoldne s sledečim sporedom: 1.) Poročilo o delovanju podružnice. 2.) Poročilo o računih. 3.) Predlogi za občni zbor v Ljubljani. 4.) Volitev novega odbora. 5.) Slučajnosti. 6.) O povzdigi mlekarkstva v novomeški okolici. Poročevalec g. pristav V. Rohrman. — Občni zbor se vrši v društvenem prostoru, v hiši gosp. Jakšeta v Novem mestu. Ako se ob zgoraj določenem času ne zbere zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje z istim vspeedom ne glede na število navzočih.

— (Pozeba trt.) Od vseh strani, zlasti iz Nižjeavstrijskega in iz Štajerskega prihajajo poročila, da so tam trte močno pozeble, in vsled tega se obračajo oblasti in trgovci do podpisanega radi nakupa cepičev v naših krajih. Tako piše n. pr. c. kr. vinarsko nadzorstvo v Klosterneburgu, da ima po naročilu c. kr. poljedelskega ministerstva nakupiti za nižjeavstrijske vinogradnike 1 do 2 milijona trtnih cepičev. Ker je lahko mogoče, da pri nas, vsaj v bolj gorkih krajih, kakor na Vipavskem in Belokranjskem, trtna očesa niso pozebla, priporočam našim vinogradnikom, posebno onim, ki imajo sledeče trtne vrste sajene: silvanec, burgundec, veltnec, laški in nemški rizlink, španjol, portugalko, rudeči vrh, zastavica in frankinjo, da cepiče ne mečejo proč, ampak da jih spravljajo in podpisanemu takoj naznanijo vrsto, število ter ceno cepičev, ki jih imajo za oddati. Cepiči se pripravljajo na sledeči način. Vse zdrave mladike, ki imajo debelost nayadnega

svinčnika, ali ki vsaj niso znatneje debelejšje (torej najboljše 7—9 mm debele) se režejo na 1 m ali vsaj 80 cm dolžine (vrhe stran), osnažijo se od ročic in se vežejo po 100 v eno butaro. Butare se spravijo v klet ali kak drug prostor, za silo tudi na prostem in se zakopljejo v vlažen pesek ali rahlo zemljo. Cena takim, 1 m dolgim cepičem je navadno 10—12 K za tisoč. Seveda je treba nabirati cepiče vsake sorte za se, kar mora biti zanesljivo in le od zdravih mladik, kar se spozna po tem, da so očesa, ako se jih po dolgem prereže, popolnoma sveže zelena. Natančno navodilo glede ravnanja s pozebljenimi trtami pri reznji dobi lahko vsak vinogradnik brezplačno pri c. kr. vinarskem nadzorniku B. Skalicky-ju v Rudolfovem, razposlalo se bo pa tudi na vsa županstva v vinorodnih krajih Kranjske. — B. Skalicky, c. kr. vin. nadzornik za Kranjsko.

— (Čilski soliter kot gnojilo.) Čilski soliter spada med najbolj dragocena gnojila in sicer zaradi dušika, ki ga ima v sebi in ki je najbolj dragocena redilna snov. V 100 kg čilskega solitra se nahaja 15 do 16 kg dušika. S to svojo snovjo vpliva čilski soliter podobno kakor gnojilnica. Ako ga spomladi raztrosiš po slabem žitu, se takoj pozna. Žito postane temno zeleno in začne tako bujno rasti, kakor bi mu pognojil z gnojilom. Čilski soliter se rabi zlasti v takih slučajih, kadar je treba pomagati slabi strni. Izvrstno vpliva tudi pri ovsu. Za 1 oralo zadostuje 75 do 150 kg čilskega solitra. 100 kg čilskega solitra stane 35 K. V manjših množinah velja 1 kg 40 h.

— (Modra galica za škropljenje trt) je postala zelo draga, ker je cena bakra, ki je glavna sestavina galice, poskočila, zlasti zadnje leto. Danes se prodaja galica na debelo v celih vagonih in v velikih tržnih krajih, kakor n. pr. na Dunaju, Trstu itd. že nad 80 K za 100 kg. V času, ko bo treba škropiti, bo pa še dražja. Udje kmetijske podružnice, pa tudi tisti, ki so galico pravočasno naročili, jo bodo dobili po razumno ugodni ceni, ker jo je kmetijska družba o pravem času in po primerno nizki ceni kupila. Kdor hoče biti deležen te ugodnosti, naj postane družbeni ud! Cena za galico se objavi v kratkem. Pri nadrobni razprodaji v trgovinah bo prišla letos gotovo 90 h 1 kg.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja) občinskega odbora v Rudolfovem z dne 1. decembra 1906. Predno se preide k dnevnemu redu, prebere g. župan zahvalo g. prošta dr. Sebastijana Elberta povodom njegovega odlikovanja, katera zahvala se vzame na znanje. Nadalje se spominja smrti pesnika Simona Gregorčiča in pozove zbrane gg. odbornike, da v znak sožalja ustanejo raz sedežev. — Na to se preide na dnevni red: 1. Čitanje zadnjega zapisnika z dne 16. novembra 1906 št. 1784. Zapisnik se prečita ter odobri. 2. Proračun za leto 1907. G. župan omenja, da so vsi gg. odborniki že na roke dobili tiskan proračun ter se je s tem vsakemu omogočilo istega natančno pregledati in eventualne predloge staviti. Omenja, da če bi se proračun tak, kakor je sestavljen odobril, bi občinske doklade ostale iste, kakor so bile lansko leto. Na to se uname živahna debata, katere so se udeležili razni gg. odborniki: g. Umek predlaga konec debate, katera se sprejme na kar g. župan splošno debato v celotnem proračunu zaključiti. Predsedstvo prevzame prvi občinski svetovalec g. Rozman, ter prekine sejo za 10 minut. Ko se zopet otvori preide v specialno debato in sicer: a) Potrebščine: Uprava v občini: funkcijska pristojbina župana. G. Umek predlaga, naj se g. županu od 1000 K na 1400 K zviša. Ker so se uže v glavni razpravi vse posamezne točke zadostno razmotrivale in pojasnile, predlaga g. dr. Defranceschi, naj se sprejme v celoti proračun za leto 1907, kakor ga je sestavil g. župan in ga odobrilo starešinstvo, ter določi za pokritja pobiranja sledeče: 1) 45% doklado od vseh direktnih davkov; 2) doklado od porabe vžganih opojnih tekočin; 3) doklado likerjev in vseh poslajenih tekočin in 4) doklado na pivo po 1 K od hektolitra. Ta predlog se soglasno sprejme. Konečno predlaga gosp. Rozman, da se ta mika ob novem letu da remuneracija 50 K, kateri predlog se sprejme. — 3. Poročilo županstva o oddaji mestnih voženj za leto 1907. Mestne vožnje za leto 1907 se oddajo in sicer: šuto za cesto g. Ivanu Ferlič za 2 K m², pesek za ulice g. Josipu Mogoliču za 3 K m², zidarski pesek g. Josipu Mogoliču za 3 K m² in pesek za cement g. Josipu Mogoliču za 3-40 K m². Loco-vožnje se ne oddajo. Točka 4. in 6. se bodo obravnavale v tajni seji. — 5. Poročilo policijskega odseka o dogonu živine na sejmišče. G. Bergmann kot poročevalec policijskega odseka predlaga, da se naj sklene sledeče: Iz javno varnostnih ozirov naj se dogon na sejm ne dovoli po glavnem trgu, ker takrat sejmarji ravno svoje šotore postavljajo; osobito pa usnarji in imajo pred svojimi šotori vozove, raz katerih usnje skladajo, kar zelo ovira promet, pač pa naj se dovoli odgon po glavnem trgu. G. Barborič predlaga, da naj ostane pri starem kakor je bilo do sedaj, ker bi drugače promet oviral, kateremu predlogu se pridruži g. Jacaz in g. Umek. Pri glasovanju se sprejme predlog g. Barboriča in somišljenikov z večino glasov. — 4. Poročilo starešinstva: a) o prošnjah za podelitev dijaške cesar Franc Josipove jubilejne ustanove. Dijaška cesar Franc Josipova jubilejna ustanova letnih 100 K se podeli dijaku I. gimn. razreda Janezu Eršte. b) o

prošnjah za podelitev dijaške gimnazijske jubilejne ustanove. Gimnazijska jubilejna ustanova letnih 100 K pa dijaku I. gimn. razreda Viktorju Pirnat. - 6 Poročilo ubožnega odseka: a) v prošnjah podelitev cesar Franc Josipove jubilejne ustanove; b) o prošnjah za podpore. Cesar Franc Josipova jubilejna ustanova se podeli sledečim: Ani Lepič, Jožefu Florijančič, Franc Godina, Mariji Didak, Mariji Mihelčič, Amaliji Hočevar, Tereziji Potočnik, Ivani Ilovkar, Jeri Falkner, Janezu Fischer, Janezu Jazbec, Mihi Jazbec, Mariji Pureber, Mariji Zajc, Pavli Andree, Jozefi Kobe, Burgi Dobrave, Rezi Pirnat, Mariji Papež in Leopoldini Kinsky. Wepustekova ustanova se podeli Mariji Turk in Mariji Fischer. Mariji Pureber se podeli mesečna podpora po 4 K od 1. jan. 1907 počenši. Prošnja Jere Falkner za podporo se odkloni. - Slučajnosti. G. Umek naznanja, da se razne smeti in druga nesnaga meče pred nekdanjo mesnico, ter predlaga, da županstvo potrebno ukrene, da se ta nedostatek odpravi. Predlog se sprejme. G. dr. Defranceschi praša v zadevi obhoda ceste čez Birénovas. G. Rozman poroča, da se je obhod vršil, da se pa kot zastopnik mestne občine ni nihče udeležil, iz katerega vzroka ni znano. Nadalje predlaga g. dr. Defranceschi, da se vendar že enkrat filter pri vodovodu tako uredi, da bomo imeli bolj čisto vodo. G. Rozman prebere tozadevni zapisnik ter pojasni vso zadevo. Nato se seja zaključí.

Proračun za leto 1907.

Dohodek.	
Uprava v občē:	
Pristojbine za ogleda	100—
Pristojbine za razglase	150—
Odgon	300—
Živinski potni listi	200—
Redarstvo (okrajni sluga)	270—
Razno	300—
Uprava mestne imovine:	
Najemnina od poslopij	12400—
Najemnina od zemljišč	30—
Materijal in rekviziti, skupila	20—
Doklade	9435—
Gostaščina	2800—
Tržna štantnina	850—
Pristojbine	5150—
Mestni lov	65—
Pasji davek	350—
Gozdni dohodki	5000—
Priznanila	49—
Kopalisce	150—
Obresti od obligacij	808—
Obresti od akt. glavnice	418—
V hranil. nalož. in realiz. glavnice	1150—
Žganje	1550—
Pivo	1400—
Razno	100—
Ceste, ulice, trgi:	
Razni dohodki	20—
Zdravstvene in blagotvorne zadeve:	
Bolnica za silo	250—
Dilanc-eva ustanova	300—
Ubožni in hiralni zaklad	4500—
Dolhofova ustanova	80—
Šole:	
Obresti od Arkotove ustanove	224—
Prispevek obč. smihel-Stopiče za deško šolo	800—
Vojaška nastanitev:	
Povračilo vojaštva	150—
Razno	—
Skupaj	49369—
Trošek.	
Uprava v občē:	
Funkcijska pristojbina župana	1400—
Tajnikova plača	1600—
Redarstvo	3810—
Prižigalec	720—
Gozdni čuvaj	192—
Obleka stražnikom	700—
Pisarniške in uradne potrebščine	2200—
Razni troški	50—
Odgon	300—
Razno	150—
Uprava mestne imovine:	
Davki in ekvivalent	3400—
Vzdrževanje mestnih poslopij	800—
Nakup zemljišč	500—
Nakup in poprava hišne oprave	100—
Orodje in rekviziti	200—
Pasivne obresti	50—
Zavarovalnina	150—
Gozdni troški	400—
Kopalisce	100—
Sejmišče	900—
V hranil. nalož. in realiz. glavnice	—
Razno	200—

Ceste, ulice, trgi:		K v
Čiščenje mesta		1500—
Razsvetljava mesta		1500—
Kanali in jarki		1000—
Gramoz in pesek		300—
Razno		200—
Zdravstvene in blagotvorne zadeve:		
Bolnica za silo		250—
Dilanc-eva ustanova		300—
Giselina ustanova		100—
Gimnazijsko jubilejna ustanova		100—
Ustanova povodom 50letnice Njega Veličanstva		400—
Ubožni in hiralni zaklad		4500—
Podpore raznim društvom		850—
Konjač		30—
Dolhof-ova ustanova		80—
Razno		250—
Šole:		
Deška šola		1400—
Dekliška šola		1800—
Obrtna šola		200—
Zaklad za stavbo dekliske šole		200—
Vojaška nastanitev:		
Nastanjenje vojakov		250—
Razno		50—
Izredni troški.		
Amortizovanje in obrestovanje posojil:		
Pri mestni hranilnici v Rudolfovem najeto posojilo		950—
Pri mestni hranilnici v Rudolfovem najeto posojilo		3657-50
Pri mestni hranilnici v Ljubljani najeto posojilo		5000—
Pri kranjski hranilnici v Ljubljani najeto posojilo		2100—
Pri kranjski hranilnici v Ljubljani najeto posojilo		3500—
V. obrok c. kr. drž. upravi za most čez Krko		1000—
Skupaj		49389-50
A. Potrebščina:		
Redni stroški		33182—
Izredni stroški		16207-50
Skupaj		49389-50
B. Pokritje.		
Skupni znesek		49369—

(Seja) občinskega odbora v Rudolfovem v dne 18. januarja 1907. 1. Čitanje zadnjega zapisnika z dne 1. dec. 1906 št. 1873. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2. Poročilo krajnega šolskega sveta v zadevi vžolanja otrok iz vasi Kandija in Žabja vas v Rudolfovo. Ta točka se odloži iz dnevnega reda, ker krajni šolski svet še ni svoje poročilo sestavil. — 3. Ugovor g. Ane Mascon proti sklepu mestnega županstva z dne 5. dec. 1906 št. 1834. G. Rozman prebere odlok mestnega županstva ter pojasni celo zadevo, kakor tudi vloženi ugovor od strani g. Ane Mascon. Na to predlaga v imenu starešinstva, da se rok za popravila hiše podaljša do 1. maja t. l., do katerega časa mora napraviti tudi novi strešni stol ter istega ognjevarno kriti. G. Golia predlaga, da se naj rok podaljša do 1. junija t. l. kateremu predlogu se tudi g. Umek pridruži. Pri glasovanju se sprejme predlog starešinstva, da se ima na hišo novi strešni stol narediti ter ognjevarno kriti, rok do kedaj se ima to zgoditi, se dovoli do 1. junija t. l. — 4. Volitev člana kot zastopnika mesta v šolski odbor obrtne na taljevalne šole. Kot zastopnik mesta v šolski odbor obrtne nadaljevalne šole se soglasno izvoli c. kr. gimn. ravnatelj g. Franc Brežnik. — 5. Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva glede prispevka za most. G. župan prebere dopis c. kr. okrajnega glavarstva z dne 6. januarja 1907 št. 448 v katerem se naznanja, da je vis. c. kr. ministarstvo notranjih zadev privolilo mestni občini odpis svote 4000 K od ostalega zneska 7453 K 66 h za most, ter predlaga, da se vloží prošnja, da bi se tudi zaostali znesek odustil. G. Rozman predlaga, da naj mestni odbor izreče g. poslancu Plantanu pismeno zahvalo za njegov trud, katerega je vložil v korist mestne občine. G. župan prav toplo podpira ta predlog, ker se v istini ima mestna občina veliko zahvaliti gosp. drž. poslancu Plantanu, da je v zadnjih letih mestni občini gmotno veliko pridobil ter predlaga, da se g. Plantanu v zapisniku, kakor tudi pismeno zahvalo izreče. Soglasno sprejeto. — 6. Poročilo županstva o prošnji g. Ivana Ferliča v zadevi mestne tehtnice. G. Ivan Ferlič je vložil prošnja, da bi se mu zakupnina letnih 80 K za javno tehtnico znižala radi tega, ker je pred enim letom tudi g. Franc Perko blizu kolodvora tehtnico napravil in ima vsled tega škodo. Starešinstvo predlaga, da se prošnja odkloni. G. Golia predlaga, da se mu primerni znesek odпусти, g. Umek pa, da se naj s prošnjo še eno leto počaka. Pri glasovanju se sprejme predlog starešinstva, da se prošnja odkloni. — 7. Poročilo policijskega odseka o prošnjah za oproščanje pasjega davka za leto 1907. Na predlog policijskega odseka se vsi poslanci oprostijo od pasjega davka a le pod pogojem, da inajo pse-čuvaje vedno na verigi priklenjene, ako bi se pa katerega psa videlo prostega tekati, bode moral dotični gospodar pasji davek plačati, ne da bi se kak ugovor upošteval. Oprostijo se pasjega davka za leto 1907 sledeči: Predstojništvo frančiškanskega samostana, Franc Nagelj, Franc Klemenčič in Ludovik Ferlič. Zadnji le od enega psa, od drugih dveh psov pa mora davek plačati. — 8. Poročilo gospodarskega odseka v zadevi prodaje smrek iz mestne hoste. Gospodarski odsek predlaga, da se naj smreke prodajo po kosih, katere se naj s številkami zaznamujejo in prodajo na javni dražbi. Predlog se sprejme. — 9. Slučajnosti. G. župan prebere dopis c. kr. okr. glavarstva z dne 16. jan. 1907 št. 1516. v katerem županstvo Mirnapč prosi za letni

in živinski sejm na 29. aprila t. l. ker je bil 28. dec. 1906 sejm radi obilnega snega zelo slab. Po debati se soglasno sklene, naj se c. kr. okrajno glavarstvu poroča, da mestna občina ugovarja proti dovolitvi naprosenega sejma v Mirnipeči in sicer za to, ker je v Novem mestu dne 29. aprila t. l. tržni dan in ker občina ni nikakor opravičena radi slabo obiskovanega sejma prositi za nov sejm. Nadalje pa ima Novomesto s Kandijo vred nič manj kakor 133 sejmov. Če bi se tako naprej dovoljevali sejmi v najbližnji okolici, bi bilo to gotovo v kvar ljudstva kakor tudi živinoreji. Na to g. župan javno sejo zaključil in otvoril tajno sejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Za dijaško kuhinjo v Novem mestu so darovali: Zupančič Fr., gostilničar pri mirnopedškem kolodvoru 5 K. Neimenovan iz Novega mesta 3 K. G. Bernard, dimnikar 4 K. Vlč. g. župnik I. Salehar 12 K. Profesor L. Pettauar za januarij in februarij 2 K. Dobrotniki iz mesta in Kandije za mesec februarij 41.40 K. Gospod župan Vehovec je nabral v Žužemberku 70.10 K od sledečih dobrotnikov: Zupančič, župnik, Šmihel, 10 K. Po 5 K: Dereani, trgovec; gospa Vehovec Josipina; Vehovec, župan. Po 4 K: dr. Doljan, c. kr. sodnik; Zbašnik, župnik, Hinje; Poljak, župnik, Ajdovec. Žavbi, kaplan, 3 K. Po 2 K: Pogačar, kaplan; Borštner, kaplan; dr. Konvalinka; Pehani Jos.; Vehovec Al. Po 1 K: gospa L. plem. Föderansperg; gospa S. Butalič; gospa Terezija plem. Poka; gpdč. Vrce, učiteljica; gpdč. Pezdir, učiteljica; Kutnar, nadučitelj; Pehani Ivan, zasebnik; Pehani Franc, gostilničar; Sotelšek, pom. uradnik; Čerček, sod. sluga; Simčič, organist; Šuštar, organist, Hinje; Lavrič, mizar; Cukale, mlinar; Plut, posestnik, Ratje; Boldan, posestnik, Hrib; Sporar, trgovec, Hrib. Po 60 h: Koželj, trgovec; Zavodnik, trgovec; Blatnik, posestnik, Zvirče. Nahtigal, posestnik 50 h. Po 40 h: Kernc, c. kr. kontrolor; Cirk, c. kr. davčni pristav.

Vsem dobrotnikom, zlasti pa še blag. gospodu županu, ki se vsako leto potrudil za dijaško kuhinjo, izrekam najprisičnejšo zahvalo z željo, da ljubi Bog vsak, tudi najmanjši dar tisočero poplača.

Bi li ne bilo mogoče, da bi po nekaterih večjih krajih ljubitelji ubozih dijakov posnemali g. župana Vehovca? Meni bi zmanjšali skrb, podpiranim pa brezdvomno zdatno pomagali. Poskusite!

Podpiralo se je do zadnjega opoldne 66 (11 jih je iz ljudske šole), zvečer pa 54. Izmed gimnazijcev je dobil odliko eden, prvi red 37, drugi red 14 in trojko 2. Od teh sem jih 6 odslovil, od drugih je upati, da v drugem semestru dobé prvi red.

Troškov je bilo doslej (9. feb.) okroglo 2310 K, dohodkov 1900 K, tako je zmanjkalo okroglo 400 K. V imenu potrebne mladine se topla priporočam za daljno podporo.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

TRST.	1. februarja	28	46	83	69	54
GRADEC.	9. februarja	85	55	59	60	4

Pojasnilo.

(54)

Ker se po mestu o meni razno govori, tem potom pojasnujem, da mojega slabega stanja nisem kriv sam, temveč tvrda K. R. Ježek, tovarnar za poljedelske stroje v Blanskem in nje zastopnik Ivan Komatič v Ljubljani, ker sem bil njih zastopnik in so mi mojo provizijo večjo svoto na zvit način pol leta zadrževali in sedaj, ko sem jih tožil, so na zvit način tožbo dobili. Toliko v pojasnilo raznim hudobnim govoricam, ki se po mestu razširjajo z namenom, da me obrekujejo in mi poštenje krajejo.

Novo mesto, 14. februarja 1907.

D. Frančič.

Služba poštarja v Šmarjeti pri Beli cerkvi

je razpisana. Letna plača znaša 700 K, uradni pavšal 175 K in pavšal za slugo 378 K.

Eventualno se zamore prevzeti tudi poštno vožnjo po jedenkrat na dan iz Šmarjete v Rudolfovo in nazaj proti letni poprečnini od 1200 K.

Vse druge pogoje zamore se poizvedeti pri c. k. okrajnem glavarstvu v Rudolfovem tekom navadnih uradnih ur.

Prošnje so tekom 2 tednov c. k. poštno- in brzojavnemu ravnateljstvu v Trstu predložiti.

C. k. okrajno glavarstvo Rudolfovo,
dne 7. februarja 1907.

(56)

C. k. okrajni glavar: Rechbach.

4 šupe, 1 pod in le- prodaja — (1-0-4)
seno vrtno ograjo — Avgusta Kalčič
— v Rudolfovem h. št. 111.

Štev. 242

Razglas.

Radi oddaje zgradbe dvorazrednega šolskega poslopja v Valti vasi vršila se bode

dne 28. februarja 1907

v občinski pisarni v Kandiji zmanjševalna dražba in sicer s pričetkom ob 9 uri dopoldan; do tiste ure se bodo tudi sprejemale pismene z 1 K kolekovane ponudbe. Dotične načrte, troškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih uradnih urah pri c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Rudolfovem. Preračunjeno je:

1. Dninarsko in zidarsko delo na	13851 52 K
2. Tesarsko delo na	3183 01 "
3. Kleparsko delo na	386 83 "
4. Dobava železnine na	1178 20 "
5. Mizarsko delo na	2029 — "
6. Ključavničarsko delo na	1231 — "
7. Pleskarsko delo na	487 39 "
8. Kovsko delo na	613 65 "
9. Slikarsko delo na	75 78 "
10. Steklarsko delo na	399 62 "
11. Pečarsko delo na	1020 — "
12. Šolska oprava na	1444 — "
13. Kapnjica na	1200 — "
Skupaj	27100 — "

Ponudbe se lahko stavijo za skupno delo ali pa za posamezna dela.

C. kr. okrajni šolski svet si pridržuje izbero med ponudbami brez ozira na visokost taistih.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo,
dne 24. januarja 1907.

(43-2-2)

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner?«

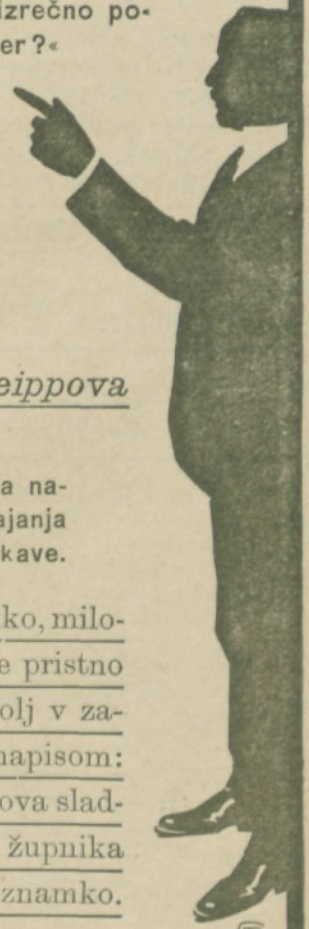
Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvodjanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.



(20-24-4)

Prodajalne
se spoznajo
na
tej podobi,



v katerih se
dobivajo edino pravi
SINGER-jevi
šivalni stroji

Singer Co. del. družba šivalnih strojev
v Novem mestu, Glavni trg št. 88.

Lepa prodajalna

***** z jedno sobo *****

je na glavnem trgu, v BERGMANN-ovi hiši

208-0-8

takoj za oddati.

Hiša na prodaj v Rudolfovem na Ljubljanski cesti št. 36.

Hiša stoji na jako prometnem kraju in je pripravna tudi za vsako obrt. Cena se izve pri Franc Pintar, v Rudolfovem št. 36 na Ljubljanski cesti. (49-0-2)

Na prodaj je zaradi bolezni v Starcih pri Zajčjem vrhu fara Stopiče, preje Bavdekov (57-3-1)

velik, lepo ležeči vinograd ● z velikim poslopjem, ●

katero obstoji z velike obokane kleti z lepo vinsko posodo. Zgoraj so dve prostorne sobe, kuhinja, shramba. Zraven je veža, pripravna za rokodelstvo ali pa za dvoje živine, vse v dobrem stanu na lepi priliki, pripravno za vsak obrt. Zraven spada tudi vodnjak. Cena se izve pri lastniku Avguštinu Žagar, Gorenje Kamence, pošta Novo mesto, Dolenjsko.

Gostilna **Ferlič**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7.

(52-0-1)

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10. -5. ure.

trgovec z
južnim sadjem
in sočivjem v
Rudolfovem

Karol Vovk

v hiši gosp.
Foršek-a
poleg mostu

(50-2-2)

sl. občinstvu uljudno naznanja, da ima v svojej zalogi vsak čas

raznoverstno sveže južno in domače sadje,

kakor tudi južno in domačo zelenjavo za prikuho.

Naročila na debelo in drobno se točno in po ceni izvršujejo ter se naročeno na zahtevanje tudi na dom dostavlja.

Imenovani se bo potrdil cenj. odjemalce kar najboljše zadovoljiti in se tedaj najljudneje priporoča v prav obila naročila.

NAZNANILO.

Dne 12 marca 1907 ob 10. uri dop.
prodalo se bode

na javni dražbi

pri c. k. okrajni sodnji v Rudolfovem
iz konkurzne mase Antona Ogrina.

1. Ogrinova hiša št. 95 na Glavnem trgu v
Rudolfovem, cenjena na 17.816 K in

2. vložek št. 587., k. o. Kandija, obstoječ iz
dveh njiv, parc. št. 286/1 in 286/2, gozda parc. št. 290/13 s šupo, s kozolcem in z lopo, cenjeno vse skupaj na 2.125 K 46 h. (55-2-1)

Rudolfovo, dne 11. februarja 1907.

Dr. Schegula, upravnik konk. mase.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega (53-12-1)

istrijsanskega vina,

belega in črnine, refoška, muškata, potem rakije po primerno nizkih cenah na prodaj. Za pristnost in solidno postrežbo se jamči.

Ivan Pujman, trgovec in posestnik vinogradov
v Vodnjanu-Dignano, drž. železnica, Istra.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave,

Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega okusa. Najnižje cene za posamezne vrste in za najpriznanejšje zmezi. (29-12-2)

Pošiljatve od 3 kg naprej poštnine prosto.

(6-6-4)
Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

Steckenferd lilijno mlečnato milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečin ob Labi
prej Bergmannovo lilijno mleč. milo (znamka 2 hribovca) za dosego nežne polti in odstranitev peg.
Prodaja komad à 80 vin. v Novem mestu: lek. Stodovič, trgovini Oblak in Kastelic, brivec Svetec.

Iz proste roke

hiša na prodaj

v Rudolfovem, na Bregu hiš. št. 197.

Zraven spada vrt. Hiša obstoji iz dveh sob in kleti.

(34-3-3)

Cena se izve ravno tam pri M. Eršte.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem s 1. januarjem tu v Rudolfovem in za celi okraj pričel

dimnikarsko obrt.

Obetajoč najsolidnejo in najnatančnejšo izvršitev dela pri ometanju dimnikov, peči, štedilnikov itd., se najudaneje priporočam gosp. hišnim gospodarjem in gospodinjam za njih naklonjenost. — Z odličnim spoštovanjem

(35-3-3)

Franc Lapuh,

dimnikarski mojster, Brod pri Rudolfovem.

Prodaja smrečinega lesa

v zelo znižanih cenah.

Prodaja se vsak drugi in četrti tork v mesecu pri tovarni na Gorjancu.

Večja oddaja lesa se preskrbi pri oskrbništvu Ruperčvrh. (4-16-4)

Posebno znižane cene so za: hmelne late in špiravce.

Odpadki lesa na žagi v Kandiji, trdega meter K 3, mehkega po K 2, žaganje 100 kg po 40 vin. Dobiva se izključno le po trgovini gosp. KASTELIC-a v Kandiji.

Dračje iz Ruperčvrha po K 5-20 meter, drva meter po K 6-80

Hranilnica in za Kandijo in okolico

posojilnica (reg. zadruga z neom. zavezo)

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po (9-4-4)

4 ½ % na leto.

Obresti se pripisujejo glavnici koncem vsacega leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi istega odtegal vlagateljem.

Stavbeni prostor

na prav lepem mestu nad kolodvorom v Novem mestu, popolnoma na samem ob glavni cesti v Bršljin, je na prodaj za 450 kron. — Ravno tam se nahaja že za zidanje pesek in kamen za 200 K in apno za 200 K. Načrt od hiše je tudi za dobiti. — Več se izve pri Mariji Perme v Novem mestu št. 129 (pri Puterle) (51-3-2)

Hiša št. 219

z lepim prostornim vrtom v Novem mestu na trgu sv. Katarine je pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Več se izve v trgovini g. Miha Mramor.

(45-3-2)

Pas sv. Jožefa

in sedem nedelj sv. Jožefu posvečenih se dobiva v zalogi J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Vezan v usnje in rudečo obrezo 1 40. S poštnino 10 vin. več.

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni iz vrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

"Amerika" 24.000 ton "Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton toraj se enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig, Ljubljana** Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Civilnopravdni red in sodni pravilnik, uredil dr. Edv. Volčič, je še dobiti v nekoliko izvodih v knjigarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Cena broš. 7 K. v platno vezan 8 K. po pošti 55 vin. več.

Vsestransko hvalo in priznanje je dosegel letosnji

KOLEDAR

za kmetovalca 1907.

Uredil dež. nadzornik J. Legvart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreji, krmljenje goveje živine in prašičev. — Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. — Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar, sejmi in še mnogo družega. (18-4-4)

Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1-80., in se naroča pri Iv. Bonaču v Ljubljani. Vsled prihranitve dragega povzjetja se naj znesek naprej dopošlje.

Noben vesten gospodar naj ne bode brez

tega potrebnega koledarja.

IZ HAVRA V NEWYORK



samo 6 dni

vozijo brzoparniki „francoske prekomorske družbe.“

Edina najkrajša črta.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

E. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

(26-24-3) nasprosti znane gostilne pri „Figovcu“.

ŽENSKÉ LASE.

zmešane in rezane kupujem in plačam po najvišji ceni. Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila od 20 v naprej, prave francoske parfume, četke za zobe, Odol, Kalodont itd. Odlikovana tekočina Bayrum proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(7-20-4)

brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Učenca

za kovaško obrt sprejme takoj Jan. Šober, kovač v Toplicah (Dolenjsko). (47-2-2)

PF AFF



(3-12-4)

šivalni stroji

so najbolji za družinske potrebe, kakor: šivanje, vezenje in krpanje, nepresegljivji za obrtne namene, ter šivajo naprej in nazaj idoči. (Kugellager!)

Glavni zastopnik:

Franc Tschinkel,

Ljubljana, rotovski trg 9. — — — Kočevje, v gradu.

(2-10-4)

Tovarna strojev in železolivarna

K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejnalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in odbiralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, bencinovitih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič,** Dunajska cesta št. 31.

Priporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Ljubljana - - - Stari trg št. 10

Ivan Podlesnik ml.

Velika zaloga

Solidno blago

Zmerne cene

Lepa meblovana soba

se da v najem s 1. februarjem v novi hiši pri KASTELIC-u mizarskemu mojstru v Novem mestu.

Mož oženjen, brez otrok,

želi dobiti službo kot magaciner, v tovarni za les, ali v kakšni prodajalni itd. Naslovi se pošiljajo na upravništvo Dolenjskih Novic. (41-3-3)